

Op zoek naar de Italiaanse komedie

REALITY

“Wanneer ik een verhaal vertel ben ik me niet altijd bewust van de dramatische kracht ervan,” vertelde Matteo Garrone in Cannes, “ik beseft het vaak pas achteraf. Bij *REALITY* dacht ik vooraf aan een Pixar-film met dramatische accenten”. Na zijn neorealistisch, Shakespeareaans misdaaddrama ‘*Gomorra*’ pakt de Italiaanse cineast uit met een veeleer bijtende dan hilarische satire over Napels en reality tv. Een bittere kroniek die tegelijk ook een ode aan de Italiaanse komedie van weleer is. — IVO DE KOCK

“We wilden een personage onderzoeken dat zijn identiteit verliest”.
— Matteo Garrone

Ik denk niet dat deze kroniek representatief is voor het hele land,” stelt Garrone, “*REALITY* is een film over een gewone man, want hij wil wat iedereen wil: beroemd worden. Luciano is een soort moderne Pinocchio, een naïef ‘groot kind’ dat een droom van gemakkelijk televisiesucces najaagt, iemand die zoekt naar een nieuw eldorado, een Funland, de hemel op aarde”. *REALITY* is vooral een sociale satire over een simpele visverkoper die zich in zijn fascinatie voor de reality show ‘Big Brother’ verliest in obsessief gedrag. Waardoor hij alsmear meer zijn greep op de werkelijkheid kwijt speelt.

Na de mokerslag *Gomorra* is *REALITY* veeleer een licht tikje wat bij de Cannes-première aanleiding gaf tot zowel teleurstelling als verbazing. Het leek vooral een heel rare keuze voor iemand die voordien schijnbaar de controverse zocht met een cinematografische kruistocht. “Na *Gomorra* wou ik een ander soort film maken, van register veranderen,” aldus Garrone, “jarenlang zocht ik een even krachtig verhaal zonder er een te vinden. Daarom besloot ik om een tragikomedie te maken. *REALITY* ontstond uit een echt eenvoudig verhaal dat we aanpasten om het hedendaagse leven te weerspiegelen. Ik begon dus samen met mijn collega’s luchthartig aan een

REALITY

avontuur waarmee ik het plezier van filmmaken wou herontdekken”.

Garrone zet meteen de toon door de film te openen met een bevreemdende, kitscherige scène waarin een door witte paarden getrokken gouden koets met rode zetels door de straten van Napels (met zijn opstoppingen, vervuiling en pittoreske arbeiderswijken) naar een kasteel rijdt. Met als passagier een jong koppel dat op weg blijkt naar een ‘sprookjesachtig’ (maar o zo kunstmatig) huwelijksfeest waar het confetti regent, een groepsfoto genomen wordt voor een rotsdecor en een vedette uit ‘Big Brother (of ‘Grande Fratello’ zoals het tv-programma in Italië heet) even zijn opwachting maakt (Enzo arriveert per helikopter). Het bijzonder fake gebeuren kondigt aan wat REALITY nog zal tonen: illusies, spektakel, zelfbedrog en valse dromen. Het hoofdpersonage, Luciano, is een wat goedgelovige visverkoper die leeft en werkt in een volksbuurt waar hij (tot jolijt van zijn vrouw en kinderen) een vrolijke en joviale lokale vedette is dankzij zijn act als glitter drag queen. Een kleine oplichter ook die samen met zijn vrouw Maria (en huisvrouwen uit de buurt) een handeltje opzet met keukenrobots. Een nuchtere overlever zou men denken.

Tot Luciano, aangespoord door zijn familie en geholpen door Enzo, in een shoppingcenter deelneemt aan een Big Brother-auditie. Wat begon als een grap verandert in bittere ernst wanneer hij onverwacht opgebeld wordt voor nationale audities in de Romeinse Cinecittà-studios en daar de indruk krijgt dat hij goed gescoord heeft bij de producers van het programma. Daardoor groeit zijn obsessie en kan hij na verloop van tijd fantasie en realiteit amper nog uit elkaar houden. Luciano ziet overal spionnen van de tv-maatschappij en begint zijn gedrag aan te passen. Tot verbijstering van zijn gezin begint hij zijn bezittingen uit te delen (om zijn christelijke offerbereidheid te benadrukken en sympathiek gevonden te worden) en verkoopt hij ook zijn winkel. Want eeuwige roem lonkt! Zelfs wanneer het programma van start gaat zonder hem kan Luciano alleen maar geloven dat er toch nog een sleutelrol voor hem is weggelegd. Die wil hij zelfs forceren. Desnoods door letterlijk in de televisierealiteit in te breken.

“De familie is de start van alles,” zegt Garrone, “de besmetting start daar. Een besmetting die niet alleen verbonden is met die omgeving maar ook met de hele samenleving”. Een moderne maatschappij waar roem de kans op een ander leven lijkt te bieden en televisie een magische wereld is die dromen laat uitkomen. Het is geen toeval dat Luciano alsmaar meer geobsedeerd geraakt door de mogelijkheid van Warhols ‘vijf minuten beroemdheid’ en na een tijdje realiteit en fictie niet meer kan onderscheiden. Waarvoor hij volledig in de waanzin belandt. Het

REALITY

opzet van Garrone was niet zozeer afrekenen met ‘reality’-televisieprogramma’s of commerciële televisie. “REALITY is geen ‘j’accuse’,” stelt Garrone, “we wilden geen kritiek leveren op een bepaald soort televisie. Het was wel de bedoeling om een modern sprookje te maken en daarmee een personage te onderzoeken dat zijn identiteit verliest”.

REALITY herinnert aan Elia Kazans profetische media-drama *A Face in the Crowd* al verwijst Garrone ook naar neorealistische drama’s zoals Luchino Visconti’s *Bellissima* in de scène waarin Luciano’s familie Cinecittà bezoekt en met grote ogen rondkijkt. Toch blijft het vooral een psychologische tragikomedie over iemand die zijn greep op de realiteit verliest tegen de achtergrond van een rond verleiding (en misleiding) draaiende entertainmentindustrie die wat heeft van een nieuwe religie (de set van Big Brother ligt ook vlakbij het Vaticaan). Een godsdienst die borg lijkt te staan voor een triomfantelijke hergeboorte.

Ondanks de ernst, bitterheid en tragiek blijft REALITY een komedie. Ook al lachen we groen wanneer bijvoorbeeld Luciano door zijn broer om de tuin wordt geleid; het naïeve enthousiasme van Luciano na een vals telefoontje van de producers van Big Brother maakt dat de poets een wrede grap wordt. Er zit ook veel wanhoop en vertwijfeling in de manier waarop Luciano zich door de selectieprocedure worstelt. Het is geen toeval dat de hoofdrol wordt vertolkt door Aniello Arena, een acteur die het vak leerde bij het theatergezelschap van de Romeinse Rebibbia-gevangenis (het gezelschap dat centraal staat in *Caesar Must Die* van Paolo & Vittorio Taviani). Een man die daardoor vertrouwd was met ‘groot’

acteren (tussen grotesk en pathetisch maar altijd authentiek) en met een dagelijks gevecht tegen machteloosheid, ridicule dromen en beperkingen. Een tragikomische held die herinnert aan de klassieke Italiaanse komedies van Mario Monicelli en Dino Risi.

GENRE Dramatische komedie

REGIE Matteo Garrone

SCENARIO Maurizio Braucci, Ugo Chiti, Massimo Guadioso & Matteo Garrone

FOTOGRAFIE Marco Onorato

CAST Aniello Arena (Luciano), Loredana Simioli (Maria), Nando Paone (Michele), Nello Iorio (Massimone), Nunzia Schiano (Nunzia)

PRODUCTIE IT - FR - 2012 - 115’

DISTRIBUTIE Imagine

RELEASE 7 november